خبر

بهره‌برداری از ۵۰ هزار واحد ملی مسکن تا پایان شهریور

رییس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی از بهره‌برداری ۵۰ هزار واحد نهضت ملی توسط آن بنیاد تا پایان شهریور امسال خبر داد و گفت: تعداد واحدهای تحویل متقاضیان شده توسط بنیاد مسکن در دولت سیزدهم با احتساب این واحدهای جدید به ۱۹۷ هزار واحد می‌رسد.

به گزارش زمان به نقل از وزارت راه و شهرسازی، «اکبر نیکزاد» افزود: نزدیکبه ۲۰ هزار واحد از واحدهای نهضت ملی که توسط بنیاد مسکن در شهرها و روستاها در حال ساخت است، بالای ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارند که مالکان این واحدها منتظر پرداخت متمم وام مسکن شهری هستند. وی گفت: با توجه به اینکه وام‌های مسکن در شهرها به ۵۵۰ میلیون تومان افزایش یافته است، با پرداخت مابه التفاوت وام تلاش می‌کنیم تا حداکثر در سه ماه آینده ۲۰ هزار واحد با پیشرفت بالای فیزیکی تمام شده و تحویل مردم شود. نیکزاد تصریح کرد: در تلاش هستیم تا با پرداخت متمم تسهیلات تا پایان شهریور و پیش از بازگشایی مدارس ۵۰ هزار واحد تکمیل و تحویل مردم شود. وی یادآور شد: با تکمیل و تحویل ۵۰ هزار واحد مسکونی توسط بنیاد مسکن تعداد واحدهای احداث، تکمیل و تحویل شده توسط بنیاد مسکن به ۱۹۷ هزار واحد خواهد رسید. رییس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی خاطرنشان کرد: استانداران پیگیر پرداخت وام هستند و در این یاره با بانک‌ها جلساتی تشکیل شده است تا روند تخصیص تسهیلات به مالکان واحدهایی که پیشرفت ساخت واحدهایشان مناسب است تسریع شود. بر اساس اعلام رییس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، هم اکنون ۴۵۵ هزار واحد نهضت ملی در شهرها و روستاها توسط این بنیاد اجرایی شد که از این میزان، ۱۴۷ هزار واحد به متقاضیان تحویل شده و ۳۰۸ هزار واحد نیز در سراسر کشور با پیشرفت‌های متفاوت در دست اجرا قرار دارد.

معطلی بیمه کارگران ساختمانی موجب قطع بیمه ۳۰۰هزار نفر شد

رئیس کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی کشور گفت: معطلی چند ساله بیمه کارگران ساختمانی موجب قطع شدن بیمه ۳۰۰هزار کارگر شد و ۵۰۰هزار کارگر ساختمانی منتظر نوبت در تأمین اجتماعی باقی مانده‌اند.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، اکبر شوکت درباره دستور رئیس مجلس برای تعیین تکلیف بیمه کارگران ساختمانی گفت: چند روز پیش رییس مجلس به کمیسیون اجتماعی دستور دادند هر چه سریع تر تکلیف بیمه کارگران ساختمانی را مشخص کند. باید گفت جناب رییس، کمیسیون اجتماعی چند سال هست که نظرش را ارائه داده و شما به عنوان رییس مجلس به جای حمایت از نظر کمیسیون اجتماعی متأسفانه به طوری عمل کردید که صحن علنی مجلس بر خلاف کمیسیون اجتماعی رأی داد، مثل همین مصوبه ای که دو سال متوقف شد. وی ادامه داد: شورای نگهبان با این توقف دوساله مخالفت کرد و دوباره طرح به مجلس بازگشت تا دوباره رفع ایراد شود. بهتر است این بار موضعی را انتخاب کنید که به نفع کارگران ساختمانی است تا این پروسه طولانی مدت بیمه به نفع کارگران بسته شودرئیس کانون انجمن‌های صنفی کارگران ساختمانی کشور بیان کرد: این معطلی چند ساله بیمه کارگران ساختمانی موجب قطع شدن بیمه ۳۰۰هزار کارگر شد و ۵۰۰هزار کارگر ساختمانی منتظر نوبت در تامین اجتماعی باقی مانده اند اگر خواستار حل مشکل کارگران هستید از پیشنهاد کمیسیون اجتماعی در صحن علنی پشتیبانی کنید. شوکت بیان کرد: ۵۰۰ هزار نفر اکنون در نوبت بیمه هستند و با این حجم از مشکلات در کار هنوز نتوانسته اند بیمه پردازی را شروع کنند. انجمن صنفی کارگران ساختمانی، فعالان در این حوزه و مرکز پژوهش های مجلس با اعداد و ارقام به نمایندگان اثبات کردیم که کل بار مالی بیمه کارگران ساختمانی نیم درصد قیمت یک ملک می شود و وظیفه ذاتی و قانونی کارفرماست که حق بیمه سهم کارفرما را پرداخت کندرئیس کانون کارگران ساختمانی افزود: طی سه سال گذشته تعداد کارگران ساختمانی بیمه شده از ۹۰۰هزارنفر به ۶۵۰هزار نفر رسید. شوکت با اشاره به گوشه ای از مشکلات خانواده کارگران ساختمانی افزود: کارگران ساختمانی کارشان فصلی است، روزهایی از سال مشغول کارهستند و روزهایی بیکار، امنیت شغلی ندارند و حتی اگر بیمه باشند نمی توانند از بیمه بیکاری بهره مند شوند، حضور اتباع بیگانه هم موجب بیکاری بیشتر این افراد و نصف شدن اندک درآمد خانواده های آنها شده است. حال شما خطرات و حوادث کاری که در محیط های نا ایمن این کارگران با آن روبه رو هستند را هم به همه دغدغه های این قشر زحمتکش اضافه کنید.

میزان رضایت از خدمات پس از فروش ۱۶ شرکت خودرویی

بر اساس ارزیابی‌های صورت گرفته در رابطه با خدمات پس از فروش خودروسازان دارای بیش از ۱۰ نمایندگی، از تعداد ۱۶ شرکت عرضه کننده خودرویی در سال ۱۴۰۱، تنها دو شرکت در رتبه اول قرار گرفته‌اند؛ شش شرکت در رتبه دوم و هشت شرکت در رتبه سوم قرار گرفته که برای کسب رضایت مشتری در خدمات پس از فروش، قابل قبول نیست.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، بر اساس ارزیابی‌های سنجش الزامات حوزه خدمات فروش خودروسازان، در سال گذشته، ۱۶ شرکت عرضه‌کننده خودرو مورد بررسی قرار گرفته که از این تعداد نصف شرکت‌ها موفق به کسب رتبه قابل قبولی نشدند.

دکتر ابراهیم رزاقی اقتصاددان، در گفتگو با زمان مطرح کرد:

رشد صنعت در گرو ثبات اقتصادی و سیاسی

استاد دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران: یکی از مهمترین عوامل مؤثر بر توسعه اقتصادی و ثبات اقتصاد کلان در دو بخش اقتصادی و سیاسی است به گونه ای کـه امروزه اقتصاددانان باید بپذیرند ثبات اقتصادی و سیاسی شرط لازم برای رشد بالا و مستمر در بخش صنعت اقتصادی است.

به گزارش محبوبه بیدکی خبرنگار سرویس اقتصادی زمان، دکتر ابراهیم رزاقی استاد بازنشسته دانشکده اقتصاد تهران در گفتگو با خبرنگار زمان در مورد تخصص جزء بینی و کلان نگری در اقتصاد کشور گفت: در بحث صنعت و رشد آن که از مهمترین شاخصهای عملکردی اقتصاد در سطح کلان کشور است و دستیابی به نرخ رشد بالاتر در این بخش، یکی از اهداف مهم هر نظام اقتصادی به شمار می رود، بنا براین؛ بررسی عواملی که بر توسعه بخش صنعت و بهبود قدرت پیش بینی پذیری این بخش اثـر می گذارند از اهمیـت بسزایی برخـوردار اسـت. این استاد دانشگاه در ادامه با بیان اینکه برای رفع مشکلات اقتصادی در کشور باید متخصصان و نخبگان اقتصادی با سیاست کلان نگری آشنا باشند، تاکید کرد: یکی از مهمترین عوامل مؤثر بر توسعه اقتصاد، ثبات اقتصاد کلان در دو بخش اقتصادی و سیاسی است به گونه ای کـه امروزه اقتصاددانان باید بپذیرند ثبات اقتصادی و سیاسی شرط لازم برای رشد بالا و مستمر در بخش صنعت اقتصادی است. وی با اشاره به سال‌های بعد از دفاع مقدس و اجرای سیاست اقتصادی در کشور، تصریح کرد:بر اساس اصل ۴۳ قانون اساسی، اقتصاد مردمی باید برای تامین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر، محرومیت و برآورده ساختن نیازهای مردم در جریان رشد انسانها، دولت باید برای تامین نیازهای اولیه و اساسی مردم از جمله مسکن،خوراک، پوشاک، بهداشت، درمان، آموزش و پرورش و همچنین امکانات لازم برای تشکیل خانواده را فراهم کنند؛از سویی دیگر ایجاد کار و اشتغال برای جوانان باید یکی دیگر از اهداف دولت‌ها در نظام جمهوری اسلامی باشد که روش رسیدن به این اهداف در شکل تعاون و یا وامهای بدون بهره از بانک ها باشد. ایشان با اشاره به سرمایه گذاری سرمایه داران در کشور یادآور شد: متاسفانه سرمایه داران به دنبال حداکثر سود با کمترین تلاش در کشور هستندکه این حداکثر سود برای آنها در تولید نیست،برای رسیدن به رشد تولید و خودکفایی لازم باید واردات محدود شود تا از احتکار و افزایش قیمت ها پیشگیری صورت پذیرد،بدیهی است که با افزایش قیمت ها مردم توان خرید ندارند. دکتر رزاقی اظهار داشت: متاسفانه در دولت های قبل اقتصاد ایران کاملا سرمایه داری بود بد طرح و برنامه مدونی در این خصوص وجود نداشت اما دولت سیزدهم طرح و برنامه هایی برای رشد تولید و خودکفایی اقتصاد کشور مد نظر دارد و در برنامه هفتم توسعه نیز بر برنامه محور بودن به جای حکم محوری تاکید شده است. وی در ادامه افزود: در حالیکه زیرساخت‌های تولید در کشور بسیار متنوع و مطلوب است. و طی ۴۴ سال گذشته پس از جنگ تحمیلی زیرساخت‌های تولید در کشور رشد و پیشرفت چشمگیری داشته است اما متاسفانه باز هم سرمایه گذاران تمایل کمتری برای سرمایه گذاری جهت تولید دارند. این استاد دانشگاه با بیان این‌که در ایران زیرساخت‌های قوی داریم، گفت: بنده معتقدم ایران شبکه علم و دانش و فناوری کم نظیری دارد، کارگاه‌ها، آزمایشگاه‌ها، صنایع و معادن بی نظیر و تخصصی و همچنین زمینه های علمی در اختیار بخش تولید در کشور است. وی با بیان اینکه اصل ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی اشاره به تعاونی ها دارد، یادآور شد: ایجاد تعاونی های کارگری و اداره این تعاونی ها توسط مدیران کارآمد، نخبه و پاک دست یکی از اصول مهمی است که باید مدنظر مسئولین و همچنین دولت سیزدهم قرار گیرد چرا که سرمایه انسانی و نیروی کار ماهر و تحصیلکرده برای افزایش تولید و جذب سرمایه گذار بسیار مهم است. سرمایه گذاری در آموزش، تحقیق و توسعه برای ایجاد نیروی کار ماهر که قادر به افزایش بهره وری باشد،یکی دیگر از مواردی است که در یک دولت کارآمد ضروری و مهم است. وی اشاره کرد: ثبات سیاسی که عاملی حیاتی برای جذب سرمایه گذاراران و تشویق به رشد تولید داخلی است و محیط مساعدی را برای سرمایه گذاری های بلندمدت وتجارت در کشور ایجاد می کند،از طرفی سیاست های اقتصادی دولت اعم از سیاست های مالی و پولی، نرخ های مالیاتی و مقررات نیز تاثیر بسزایی بر اعتماد سرمایه گذاران، رشد و افزایش تولید دارد. این استاد دانشگاه ایجاد زیرساخت و تدارکات را یکی دیگر از ارکان اصلی رشد تولید در کشور دانست و گفت: ایجاد زیرساخت های اساسی شامل شبکه های حمل و نقل، منبع تغذیه، برای بهره وری و جذب سرمایه گذاران ضروری به نظر می رسد و بهبود زیرساخت ها می تواند هزینه ها را کاهش داده و رقابت را افزایش دهد. دکتر رزاقی در پایان خاطر نشان کرد: بازار داخلی و قدرت خریدمردم در آن از ملاحظات مهم برای سرمایه گذاران مختلف در کشور است. یک پایگاه مصرف کننده بزرگ از مردم با قدرت خرید زیاد و رو به رشد نشان دهنده تقاضای بالقوه است که می تواند باعث رشد تولید و جذب سرمایه گذاران داخلی شود. عواملی از جمله دسترسی به منابع، انتقال فناوری، پویایی عرضه، تقاضا و رقابت بازار در بخش‌های مختلف متفاوت است و می‌تواند بر تصمیمات سرمایه‌گذاران و روند تولید تأثیر گذار باشد. باید در نظر داشته باشیم که شرایط سرمایه‌گذاران و رشد تولید در ایران می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلف داخلی و خارجی باشد و دولت سیزدهم باید برای رشد تولید درکشور همتی مضاعف را صرف امور اقتصادی کشور کند.

mojgan.bidaki۸۸gmail.com

شناسایی ۵۰۰ شغل مهارت محور کم سرمایه

رئیس سازمان فنی و حرفه‌ای با اشاره به که امیدواریم تخصیص یابد. وی با بیان اینکه ۹۲درصد اعتبارات آموزشی کشور صرف آموزش‌های نظری و هشت درصد صرف آموزش مهارتی می‌شود اظهار داشت: در این موضوع نیازمند تغییر رویکرد در این زمینه هستیم. اکنون توزیع متناسب در اختصاص بودجه که سازمان برنامه و بودجه و مجلس شورای اسلامی باید به این موضوع توجه کنند. رئیس سازمان فنی و حرفه‌ای با اشاره به نام‌گذاری سال جاری، گفت: بخش مهمی از شعار سال در تحقق مهارت‌آموزی نیروی انسانی است؛ وقتی در دنیا با عبور از انقلاب صنعتی سوم به چهارم ارزش افزوده ایجاد می‌کنند، ما نیز باید در کشورمان عملیاتی کنیم و متناسب با نیازهای روز مهارت‌آموزی را ارتقا دهیم. حسینی نیا تاکید کرد: رقبای ما بر روی مهارت آموزی سرمایه گذاری می‌کنند ما نیز این موضوع را در کشورمان مطرح کردیم، ولی راه نرفته زیادی داریم؛ دولت و مجلس باید در این راه ما را همراهی کنند که به اهداف برنامه هفتم نخواهیم رسید مگر اینکه به موضوع مهارت آموزی جوانان بیاندیشیم. وی با بیان اینکه نهضت ملی مهارت را در سازمان فنی و حرفه‌ای دنبال می‌کنیم، گفت: نهضت سواد آموزی آموزشی فنی و حرفه‌ای به تصویب رسیده

در چهل سال انقلاب مورد توجه قرار گرفت که نیاز است با این نهضت ملی مهارت نیز باید پیگیری شود. معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تأکید بر اینکه برندسازی مهارت را دنبال می‌کنیم گفت: این موضوع را پیگیری می کنیم تا تغییر گرایش از مدرک‌گرایی به سمت مهارت آموزی اتفاق بیفتد، ضمن اینکه در این مسیر نقش حمایتی مجلس باید بیشتر باشد. اکنون مجلس کمک‌های خوبی کرده است و در تصویب قوانین و اساسنامه این سازمان اقدام کرده‌اند. حسینی نیا با بیان اینکه چهار میلیون نفر دوره سالانه آموزش خواهند دید، گفت ۷۰درصد این آموزش‌ها از طریق بخش خصوصی ارائه می‌شود. وی افزود: انحصار را در آموزشگاه‌های آزاد برچیدیم و مجوزهای آموزش‌گاه‌ها را صادر کردیم و هر کسی بخواهد در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای سرمایه‌گذاری کند، از او حمایت می‌کنیم. رئیس سازمان فنی و حرفه‌ای با اشاره به اینکه ۵۰۰شغل مهارت محور کم سرمایه به را شناسایی کرده‌ایم، گفت: افراد می‌توانند با کمترین تجهیزات، شغلی ایجاد کرده و درآمد بیشتری کسب کنند. حسینی نیا بیان کرد: شغل‌ها باید به جامعه شناخته شود البته دانشگاه رکن توسعه هر کشوری است، اما قرار نیست همه به دانشگاه بروند؛ بلکه مسیرهای شغلی متفاوت است، جوانان را به سمت مهارت آموزی ببریم از این رو آمادگی داریم تمام مراکز دولتی و کارگاه‌های دولتی را به بخش خصوصی واگذار کنیم تا آموزش‌ها با کیفیت بهتری ارائه شود. معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به چهار هزار و ۸۰۰مربی دولتی داریم، گفت: ۳۳هزار مربی در بخش خصوصی داریم که اشتغال عظیمی ایجاد کرده است. به گفته وی، در دولت سیزدهم به ۲میلیون و ۸۰۰هزار نفر دوره آموزش ارائه شده و تعداد مراکز جوار کارگاهی از ۵۵۰مورد در دولت قبل به بیش از ۳هزار و ۷۰۰مورد در دولت سیزدهم رسیده است. حسینی نیا با بیان اینکه هر کارخانه باید به یک مرکز جوار کارگاهی تبدیل شود، گفت: تعداد مراکز جوار کارگاهی در دولت سیزدهم افزایش یافته و متوسط اشتغال در محیط کار واقعی ۸۲درصد است. رئیس سازمان فنی و حرفه‌ای با بیان اینکه بیش از ۱۲هزار دوره آموزش مهارتی در نظر گرفته شده، برای همه ظرفیت ایجاد کرده‌ایم ادامه داد: بیشتر از نیاز متقاضیان دوره مهارتی برگزار کرده ایم، ضمن اینکه بیشتر افراد به سمت آموزش‌های مهارتی دولتی رفته‌اند که نشان می‌دهد یارانه مهارت اهمیت ویژه‌ای دارد.

تشکیل کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی

مدیر اداره نظارت بر مؤسسات پولی غیر بانکی از تشکیل کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی در بانک مرکزی و برخورد قاطع با صرافی‌های متخلف خبرداد و گفت: در شرایط تحریمی کشور، صرافی‌های مجاز و قانونمند نقش مهمی در انجام امور ارزی کشور دارند و بانک مرکزی هم با پیاده‌سازی سیستم رتبه‌بندی از این صرافی ها حمایت می کند.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، نعمت‌الله کریمی گفت: با تشکیل کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی با حضور نهادهای ذیربط از جمله نمایندگان مراجع قضایی، پلیس امنیت اقتصادی، وزارت اطلاعات و سایر دستگاه‌های ذیربط با تمام ظرفیت نسبت به شناسایی متخلفین بازار ارز در دو حوزه صرافی‌ها و مشتریان صرافی‌ها اقدام می‌شود.

وی با بابیان اینکه بانک مرکزی و حوزه نظارت بر صرافی‌ها با دقت و وسواس بیشتری نظارت خود را در حوزه صرافی‌ها اعمال می‌کند گفت: طی یکسال گذشته بانک مرکزی با استفاده از ظرفیت حسابرسان مستقل برای اجرایی‌شدن حسابرسی رعایت شرکت‌های صرافی مبتنی بر استاندارد چهار لایه دفاعی، پیاده‌سازی نظام رتبه‌بندی شرکت‌های صرافی، ایجاد و اعلام کدینگ حسابداری یکسان، حرکت به سمت نظارت‌های غیرحضوری و مبتنی بر سیستم های مالی به‌صورت برخط از طریق وب‌سرویس (در راستای پایش و نظارت هوشمند صرافی‌ها) و بررسی عملکرد شرکت‌های صرافی در حوزه ثبت تراکنش‌های ریالی متناظر با معاملات ارزی از در کنار صدها بازرسی حضوری، فعالیت صرافی ها را رصد کرده است. مدیر اداره نظارت بر مؤسسات پولی غیر بانکی با تشریح تخلفاتی که منجر به ابطال مجوز برخی از صرافی‌ها شده است، افزود: از مهم‌ترین تخلفاتی که منجر به ابطال یا تعلیق مجوز فعالیت برخی از صرافی‌ها شده است می‌توان به خروج سرمایه صرافی، استفاده از حساب‌های شخصی در عملیات صرافی، عدم فعالیت طولانی مدت، عدم فروش ارز ظرف مهلت سه روز کاری، عدم ثبت عملیات صرافی در سامانه‌های بانک مرکزی، خودداری از خرید و فروش ارز، فعالیت بسیار کم و عدم ارائه اطلاعات مورد نیاز بازرسان بانک مرکزی اشاره کرد. طبق اعلام بانک مرکزی، وی در ادامه به تخلفات اخیر برخی از صرافی‌ها اشاره کرد و گفت:دریافت مبالغ مازاد بر آنچه که در سامانه‌های ارزی به عنوان نرخ رسمی مطرح است در برخی از صرافی‌ها اتفاق افتاده است.

اداره نظارت بر مؤسسات پولی غیر بانکی با بررسی‌های صرافی در حوزه تراکنش‌های ریالی متناظر با معاملات ارزی از در کنار صدها بازرسی حضوری، فعالیت صرافی ها را رصد کرده است. مدیر اداره نظارت بر مؤسسات پولی غیر بانکی با اشاره به تشکیل کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی در بانک مرکزی تصریح کرد: براساس تدبیری که در بانک مرکزی انجام شده، کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی تشکیل شده که نهادهای ذیربط از جمله نمایندگان مراجع محترم قضایی، پلیس امنیت اقتصادی، وزارت اطلاعات و سایر دستگاه‌های ذیربط در این کمیته حضور دارند و با تمام ظرفیت نسبت به شناسایی متخلفین بازار ارز در دو حوزه صرافی‌ها و مشتریان صرافی‌ها اقدام می‌شود. وی با ابراز خرسندی از اقدامات این کمیته خاطرنشان کرد: دستاوردهای این کمیته بسیار خوب بود؛ بگونه‌ای که هماهنگی‌های لازم بین بانک مرکزی و ضابطین محترم قضایی جهت شناسایی و برخورد با تخلفات ارزی انجام گرفته و موجب تسریع می‌گردد.

نگاه روز

یگانه راه برون رفت از چالش اقتصادی

این یادداشت به تقریر درآمده است تا نگاهی جامع ارائه کند برای کسانی که علاقه‌مند هستند مسیر برون‌رفت از چالش‌های فعلی اقتصاد ایران را بدانند.

بخش اول: اصلاحات درست در درازمدت

نکات معطوف به کوتاه‌مدت در ادامه خواهد آمد؛ اما به‌قول استاد معظم اقتصاد دانشگاه تهران، دکتر حسن سبحانی «هیچ سوپرمنی در اقتصاد ایران وجود ندارد». بی‌تردید، اصلاحات اساسی در درازمدت رقم خواهد خورد. در درازمدت، و در نقش‌بندی و صورتگری مدلی مانا و پایدار، سیاستگذار منطقاً و لاجرم در هرکشوری و ازجمله در ایران، برای برون‌رفت اقتصاد از لهیب عدم‌توازن‌ها و اختلالات اقتصادی، نیازمند فراهم‌آوری توأمان دو تمهید است:

اول ــ تدارک سیستم تضمین‌کنندهٔ پاک‌دستی مسئولان کشور؛ به‌طوری‌که مسئولان، به‌صورت سیستمی و خودکار ــ نه به‌صورت سنتی، و با تفکری کودکانه و بسیط، و محفوف در ساده‌اندیشی و خوش‌خیالی، و وانهاده‌شده به وجدان افراد ــ امکان سوءاستفاده از قدرت و دست‌اندازی به منابع کشور را از دست بدهند. این اقدام کلیدی، برای حل مسائل اقتصادی هر کشوری بسیار حیاتی و مهم است. ازجمله تجربهٔ سالیان متمادی فعالیت ساختارهای رانتیر اقتصاد ما نشان می‌دهد، در فقدان حاکمیت چنین سیستم و نظام مستحکمی، انبوه امکانات و ظرفیت‌های سرزمین رؤیایی ایران (که در دنیا به Gifted land تعبیر می‌شود)، در چنبرهٔ چانه‌زنی‌ها و لابی‌ها و بمنفع افراد و گروه‌ها و سرزمین‌های خاص مصادره خواهد شد و به یغما خواهد رفت. کشورهای پیشرو اقتصادی دنیا، به‌مرور زمان و به‌مدد تجربه، چنین مشکلی را به‌خصوص با تصویب و اجرا و بهبود مرحله‌ای قانون قوی «تعارض منافع» تا حدود زیادی حل کرده‌اند.

دوم ــ جلوگیری از تشکیل کانون‌های متنوع ثروت‌های بادآورده و نامتعارف تنهاوتنها با تصویب و اجرای قانون قوی مالیاتی و خصوصاً با بهره‌گیری جدی و همزمان از دو قانون مؤثر مالیات بر عایدی سرمایه (Capital Gains Tax - CGT) و مالیات بر درآمد (Personal Income Tax - PIT) امکان‌پذیر خواهد بود. همزمانی اجرای این دو، ضامن آن است که «سودهای نامتعارف»، که نتیجهٔ اساسی و مهم فعالیت‌های نامتعارف یا ناعادلانه یا ناملود یا غیرقانونی است، مهار شود؛ تا چنین فعالیت‌هایی در اقتصاد از حیّزانتفاع بیفتد و بستری آرام و مطمئن برای فعالیت‌های سالم در اقتصاد شکل بگیرد. با اتخاذ این رویکرد، درآمدهای نامتعارف مانند درآمد برخی سلبریتی‌ها، پزشکان، فوتبالیست‌ها و غیره، همچنین درآمدهای غیرقانونی ناشی از فساد، قاچاق، فرار سرمایه و غیره، یا درآمد فعالیت‌های ناملود و مخرب مانند سفته‌بازی و رانت و غیره، زیر ضربه قرار می‌گیرد و مهار می‌شود. و البته این، حداقل عایدی کشور از اجرای این قوانین خواهد بود. اعمال حاکمیت و ایجاد نظام کنترلی و ریل‌گذاری کلان اقتصاد کشور، تنها پس از اجرای قوی این دو قانون معنا خواهد داشت. برای روشن شدن موضوع ذکر یک مثال کوتاه مناسب است: در کشورهای پیشرفتهٔ اقتصادی، طبعاً سود حساب سرمایهٔ هر بنگاه اقتصادی مشمول مالیات است، اما همین سود، چنانچه صرف سرمایه‌گذاری مجدد و توسعهٔ آن واحد تولیدی یا بازرگانی شود، تا حدود زیادی از مالیات معاف خواهد بود. با این تمهید، سیاستگذار می‌تواند از خروج سرمایه از چرخهٔ تولید جلوگیری نماید، و مصرف کالاهای تکنولوژیک و سرمایه‌ای و بادوام را جایگزین مصرف کالاهای مصرفی کند، و با اجرای این سیاست تا حدود زیادی سرمایه‌گذاری را که ضامن رشد و توسعهٔ کشور است، تأمین نماید.ذکر این نکته کلیدی است که تصویب یا اجرای ناقص هریک از این دو قانون، یا عدم تصویب و اجرای یکی از این دو، به کم‌اثر شدن یا بلااثر شدن هردو منتهی خواهد شد. همچنین به‌نظر می‌رسد پیش‌نویس قوانین کم‌رمقی که پس از سال‌ها هم‌اکنون در ایستگاه مجلس در حال بررسی است، خیلی راهگشا و حلال مسئله نباشد، و عملاً به قانونی فانتزی و نمایشی و بی‌اثر تبدیل شود.به‌هررو، بدون حضور این دو قانون، کمیت هر حرکت اصلاحی دیگری لنگ خواهد بود، و انتخاب هر رویکردی (در دو سر طیف، مثلاً آزادسازی باشد یا نگاه‌های کنترلی) و تصویب هر قانونی (در دو سر طیف، مثلاً هدفمندی باشد یا تعدیل اقتصادی) و اجرای هر دستورالعملی ــ ولو مستظهر به بهترین و شریف‌ترین قصدها و نیت‌ها باشد ــ به عدم توازن‌های اقتصادی دامن می‌زند، و به شکاف طبقاتی منتهی می‌شود، و ضمن گرفتار کردن مضاعف طبقات فرودست، اصحاب قدرت و ثروت را به نان و نوا خواهد رساند.

بخش دوم: کوتاه‌مدت

اما معقول به‌نظر می‌رسد، تحت قیودی، و در بهترین حالت و در صورت ایجاد ارادهٔ پولادین در مسئولان کشور برای نیل به دو قانون مذکور به‌صورت مستحکم و بدون نقص، و نیز با بسیج امکانات کشور در این جهت، تا ایجاد و اصلاح چندمرحله‌ای یک سامانهٔ مستحکم و بدون اشکال، لااقل یک دهه زمان موردنیاز باشد، با این وصف در شرایط فعلی و در کوتاه‌مدت چه باید کرد؟ آیا تا زمان تصویب و اجرا و اصلاح این قوانین ــ که بعضاً مانند موضوع تعارض منافع، حتی نیاز به داشتن چنین قانونی در کشور احساس نشده، تا رسد به پیگیری برای تصویب و اجرا و اصلاح ــ دست سیاستگذار و مجری بسته است و باید تسلیم اختلالات و عدم توازن‌های کشور باشد؟ تکلیف قیمت‌های یارانه‌ای مانند قیمت بنزین و نان که استمرار آن در درازمدت عوارضی ایجاد می‌کند که از دست سیاستگذار خارج است (مانند قاچاق و کمبود تولید داخل)، و افزایش قیمت در آنها نیز عوارض اجتماعی خواهد داشت، چه خواهد بود؟ همچنین مبارزه با اختلالاتی مانند تکانه‌های ارزی، برش قیمت‌ها در بازارهای طلا و خودرو و مسکن و بورس و غیره بر بستر انتظارات کنترل‌نشده، اشکالات ناشی از سیستم رانتیر و فساد؛ اختلالات متنوع مربوط به بانک‌ها و بنگاه‌های انحصاری بزرگ کشور، و مانند آن چه راهکاری دارد؟

واقعیت این است که اولاً هر کنترل کوتاه‌مدت و موقتی، بدون اصلاحات بنیانی و درازمدت، ابتر خواهد ماند؛ این، شاخیت اشکال دیدگاه افرادی است که اکنون، اقدامات کنترلی موقت بانک مرکزی در باصطلاح تثبیت ارزی را کافی و موفق ارزیابی می‌کنند، درعین‌حال، تا نیل به این اهداف، دست سیاستگذار برای اقدامات کنترلی قانونی، با ابزارهای مختلف باز گذاشته شده است. مقابلهٔ شدید با سفته‌بازی در بازارهای معطوف به ارز و بازارهای جایگزین، ساماندهی صرافی‌ها، انجام تبادلات ارزی تنها از مسیر بانک مرکزی، تک‌نرخی کردن ارز، برخورد جدی با بازارهای غیررسمی ارز و طلای آب‌شده و سکه، اجرای قانون مبارزه با پولشویی، مبارزه با قاچاق و کنترل تعرفه‌ای کالاهای غیرضروری، مقابله با فرار سرمایه، تفکیک حساب‌های تجاری، ممنوعیت تبادل رمزارزها، اجرای کامل پیمان‌سپاری ارزی و این قبیل، ازجمله راهکارهایی است که سیاستگذار تا به‌بازنشستن سیاست‌ها و اقدامات بلندمدت، می‌تواند از آنها به بهترین نحو بهره‌برداری نماید. به‌نظر می‌رسد روبکرد اصولی بالا، بیانگر محل دقیق منازعه و روشن‌کنندهٔ مسیر برون‌رفت از شرایط حاضر باشد.

Alborz.payam@gmail.com